

μέ το σχέδιον καὶ τὸ χρώμα ποῦ ὀλίγοι ἔχουν νὰ δείξουν ἀνάλογα εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπεφάσισε ν' ἀγιογραφή, ἔπρεπε νὰ συγκινήσῃ τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα, ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως μέχρι τοῦ τελευταίου ἐπιτρόπου ἐξ-
χικοῦ παρεκκλησίου. Δὲν βαρύνεσθε! Καὶ ὅμως ὅ,τι ἔχομεν ἄξιον ν' ἀντικυρῶθῃ εἰς Ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν, ὅ,τι ἐσταμάτησε τὸν Γύζην κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦ ταξιδιοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας εἶνε ἰδικόν του: Ἡ Πλα-
τυτέρα τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Καρύτση καὶ ἡ Πλατυ-
τέρα πάλιν τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου εἰς τὸν Πειραιᾶ.

Ὁ Λεμπέσης, ὕστερα ἀπὸ τὰς τοιχογραφίας αὐτάς, δὲν ἔπρεπε νὰ προφθάνῃ ν' ἀγιογραφή καὶ νὰ φρεσκο-
γραφῇ. Καὶ ὅμως περνᾷ ἀπογοητευμένος καὶ ἀργὸς τὰς ἡμέρας του στὸ καφενεδάκι τοῦ Θησείου, ἐνῶ οἱ Παν-
σέλῃνοι τοῦ Ἀγίου Ὅρους μουντζουρώνουν τέμπλα καὶ θόλους, πρὸς δόξαν τῆς Ἑλληνικῆς καλαισθησίας, τὴν στιγμὴν ποῦ συζητοῦμεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ
μαλλώνομεν διὰ τὴν τοποθέτησιν τῆς Πινακοθήκης!

Ἀκούσατε τώρα καὶ τὸ ὠραιότερον ἀπ' ὅλα. Ὁ
Λεμπέσης διερχόμενος κατὰ τύχην ἀπὸ τὸν Ἅγιον
Κωνσταντίνον τοῦ Πειραιῶς, ἔκαμε τὸν σταυρόν του

κ' ἐμπήκε μέσα νὰ ρίψῃ μιὰ ματιά στὸ ἔργον τοῦ.
Καὶ ἐξανάκαμε τὸν σταυρόν του, ἔχι διότι ἐβγήκαν
τὰ Ἅγια, ἀλλὰ διότι δὲν ἠμπόρεσε ν' ἀναγνωρίσῃ οὔτε
τὴν Παναχίαν του, οὔτε τοὺς ὠραίους παρθενικούς
τοῦ Ἀγγελόυ.

Τί εἶχε συμβῆ;

Οἱ ἐπίτροποι τοῦ ναοῦ ἀνέθεσαν εἰς ἓνα εἰδή-
μονα... χρυσοκόον (!) νὰ καθαρίσῃ τὴν τοιχογρα-
φίαν. Ὁ εἰδήμων ἐπῆρε ποτάσσαν καὶ ἔπλυνε τὴν
εἰκόνα, ὡς νὰ ἦτο τὸ πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ του. Ἐπειτα
ἐπῆρε βερνίκι, ἀπ' αὐτὸ πρὶν βερνικιώνουν τὰ καράβια
στὸ λιμάνι, καὶ τὴν ἐβερνίκωσε. Διὰ τὸν κόπον τοῦ
ἐπληρώθη μόνον εἰκοσιπέντε δραχμάς! Ὅταν ἐξαλ-
λος ὁ ζωγράφος ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὸν λόγον τοῦ βαν-
δαλισμοῦ, γνωρίζετε τί τοῦ εἶπαν;

— Τί νὰ κάνωμε; Μᾶς εἶπε πῶς ἤξερε ἀπὸ τέτοιες
δουλειές...

Αὐτὴ ἦτο ἡ ἀπάντησις.

Δὲν ἤξεύρω ἂν εἶνε κοινωτοπία. Ἀλλὰ διὰ πολλὸν
καιρὸν ἀκόμη νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐρωτῶμεν ἑαυτοὺς
καὶ ἀλλήλους:

— Ποῦ ζῶμεν;

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

B. Björnson

Η ΦΩΛΕΑ ΤΩΝ ΑΕΤΩΝ

ΝΑΡΕΓΕΡΑΙΝΗ ὠνομάζετο
ἐν μικρὸν χωρίον καίμενον
ἐρημον ἐν τῷ μέσῳ κοιλά-
δος, ἥτις περιστοιχίζετο
ὑπὸ ὕψηλῶν καὶ ἀποκρή-
μνων ὄρεων. Ἡ γῆ ἐπὶ
τῆς ὁποίας εὐρίσκετο ἦτο
γόνιμος καὶ πεδινή, διε-
χωρίζετο δὲ ὑπὸ τινος ὄρ-
μητικῶς κατερχομένου ἐκ

τῶν ὄρεων πλατέος ποταμοῦ, γίνοντος τὰ ὕδατά του
εἰς τινὰ οὐχὶ πολὺ μακρὰν ἐκεῖθεν εὐρίσκουμένην λί-
μνην.

Εἰς τὴν λίμνην ἐκεῖνην εἶχεν ἔλθει διὰ λέμβου ὁ
ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις πρῶτος εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἐκ-
χερσῇ τὴν πεδιάδα. Ὦνομάζετο Ἐνδρε, οἱ δὲ σημερι-
νοὶ κάτοικοι τοῦ χωρίου εἶναι ἀπόγονοι αὐτοῦ. Τινὲς
ἔλεγον ὅτι εἶχε καταφύγει ἐκεῖ ἕνεκα φόβου ἐξ αἰτίας
τοῦ ὁποίου οἱ ἄνθρωποι φαίνονται τόσον σκυθρωποί·
ἄλλοι τούναντίον ἀπέδιδον τοῦτο εἰς τὰ ἀπόκρημνα ὄρη,
τὰ ὁποία καὶ κατ' αὐτὸν τὸν Ἰούνιον δὲν ἀφίνουσι τὰς
ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου νὰ εἰσδύσῃσι μετὰ τὴν πέμπτην
μεταμεσημβρινὴν ὥραν εἰς τὴν πεδιάδα.

Ἐπερὶ τὸν χωρίου εὐρίσκετο μία φωλεὰ αἰτῶν,
ἥτις ἔκειτο ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐνὸς βράχου ὕψηλᾶ εἰς τὴν
ὀροστοίχιν· ὅλοι ἠδύνατο νὰ ἴδωσι πότε ἡ αἰτὶς
ἤρχετο νὰ ἐπώαζῃ, ἀλλ' οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ φθάσῃ μέ-

χρι τῆς φωλεᾶς. Ὁ αἰτὶς ἐπέτα ὑπεράνω τοῦ χωρίου,
κατερχόμενος δὲ πολλάνκις ἤρπαζεν ὅτε μὲν ἐν ἄρνιον,
ὅτε δὲ μίαν αἶγα καὶ μίαν φορὰν μάλιστα καὶ ἐν μι-
κρὸν παιδίον. Ἐνεκα τούτου, ἐφ' ὅσον ὁ αἰτὶς εἶχε
τὴν φωλεάν του ἀνωθεν τοῦ βράχου, τὸ χωρίον δὲν εὐρί-
σκετο ἐν ἀσφαλείᾳ. Ὑπῆρχε παράδοσις μεταξὺ τῶν
κατοίκων τοῦ χωρίου ὅτι εἰς ἀρχαίους χρόνους ἐξῆσαν
δύο ἀδελφοί, οἵτινες ἐφθασαν μέχρι τῆς φωλεᾶς καὶ
κατέστρεψαν αὐτήν· ἀλλὰ τώρα δὲν ἦτο κἀνείς εἰς
κατάστασιν νὰ φθάσῃ ἕως ἐκεῖ.

Ὅσάκις δύο ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου συνην-
τῶντο ὠμίλουν περὶ τῆς φωλεᾶς καὶ ἐκύτταζον πρὸς
τὰ ἄνω. Ἐγνώριζον πότε ἐπανήλθον κατὰ τοὺς νεώ-
τερους χρόνους οἱ αἰτοί, ποῦ κατήλθον καὶ προὔξεν-
σαν φοβρὰν καὶ παῖος τελευταίως προσεπάθησε νὰ
ἀναβῇ. Ἀπὸ πολὺ μικρᾶς ἡλικίας ἡ νεολαία ἠσκειτο
εἰς τὴν ἀνάβασιν ὄρεων καὶ δένδρων καὶ πρὸ παντός
εἰς τὴν πάλην, ἵνα ποτὲ δυνηθῇ νὰ ἀναβῇ μέχρι τῆς
φωλεᾶς καί, ὡς οἱ δύο ἀδελφοί, καταστρέψῃ αὐτήν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν, περὶ ἧς ὁ λόγος, ὁ ἐπιτηδεύτερος
τῶν νέων ὠνομάζετο Λεῖφ. Δὲν κατήγετο ἐξ Ἐνδρης,
εἶχε κόμην οὐλλὴν καὶ ὀφθαλμοὺς μικροὺς, ἔκαμνε παν-
τοίους ἀστείους καὶ ἡγάπα τὰς γυναῖκας. Ἀπὸ τῆς
μικρᾶς ἡλικίας ἔκαυχᾶτο ὅτι θὰ ἀναρριχηθῇ μέχρι τῆς
φωλεᾶς τῶν αἰτῶν· ἀλλ' οἱ γέροντες τοῦ ἔλεγον ὅτι
δὲν πρέπει νὰ τὸ λέγῃ, τόσον δυνατὰ.

Τοῦτο τὸν ἐξηρέθη καὶ πρὶν ἢ φθάσῃ ἕως εἰς τὴν
καλυτέραν τοῦ ἡλικίαν, ἀπεφάσισε νὰ ἀναλάβῃ τὴν
ἀνάβασιν τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου. Ἦτο μία ὠραία
Κυριακὴ πρωΐα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους· οἱ νεο-

σοί ἐπρόκειτο νὰ ἐξέλθῃσι τῶν φῶν. Πολὺς κόσμος εἶχε συναθροισθῇ πρὸ τοῦ ὄρους. Οἱ γέροντες τὸν ἀπέτρεπον καὶ οἱ νέοι τὸν προέτρεπον. Ἄλλ' ἐκεῖνος ὑπέκουε μόνον εἰς τὸν πῶθον τοῦ, καὶ ἕνεκα τούτου περιέμενε μέχρις ὅτου ἐγκαταλείψῃ τὴν φωνεάν της ἡ αὐτός, ἔκαμε κατόπιν ἐν πῆδημα καὶ ἐκρεμάσθη ἀπὸ ἑνὸς δένδρου ἱκανοὺς πῆχεις ἀπέχοντος τῆς γῆς. Τὸ δένδρον τοῦτο εἶχεν ἐξέλθει ἀπὸ μίαν βωγμὴν, τὴν ὁποίαν ἤρχισε νὰ ἀναβαίνει. Πλὴν τοῦ θορύβου τοῦ εἰς τὸ βάθος ρέοντος ποταμοῦ, λίθων τινῶν, οἵτινες ἀπεσπῶντο κάτωθεν τῶν ποδῶν τοῦ καὶ χώματος, τὸ ὁποῖον ἐπιπτεν, ἐπεκράτει βαθεῖα σιγὴ. "Ὅσον ἀνέβαινε, τὸ ὄρος ἐγίνετο ἀποκρημνότερον· ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐκρέματο διὰ τῆς χειρὸς, ἐν ᾗ διὰ τοῦ ποδὸς ἐζήτει σημεῖόν τι νὰ στηριχθῇ. Πολλὰ γυναικὲς ἀπέστρεφον τὸ πρόσωπόν των καὶ ἔλεγον ὅτι ἐὰν ἔξῳν ἀκόμη οἱ γονεῖς τοῦ δὲν θὰ τὸ ἔκαμνεν. Εὕρισκον ἐν τούτοις μέρος νὰ σταθῇ, ὠλισθαίνειν ἐνίοτε ὀλίγον ἀλλ' ἀμέσως ἐκρατεῖτο καὶ πάλιν στερεῶς. Οἱ κάτω ἱσταμένοι ἠδύναντο νὰ ἀκούωσι τὴν ἀναπνοὴν των. Τότε μία νεανίς, ἥτις ἐκάθητο μόνῃ ἐπὶ τινος λίθου ἠγέρθη. Ἐλέγετο ὅτι παιδιόθεν εἶχεν ἀρραβωνισθῇ μετ' αὐτοῦ, ἂν καὶ οὗτος δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν συγγένειαν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου. Ὑψωσε τοὺς βραχίονάς της καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ: «Λεῖφ, Λεῖφ, διατί κάμνεις αὐτό;» "Ὅλον τὸ πλῆθος ἐστράφη πρὸς αὐτήν· ὁ πατὴρ ἴστατο πλησίον της, ἀλλ' αὐτὴ δὲν τὸν ἀνέγνωρε. «Κατέβα πάλιν κάτω, Λεῖφ» ἐκραξε «σὲ ἀγαπῶ, καὶ ἐκεῖ ἐπάνω δὲν ἔχεις νὰ κερδίσῃς τίποτε». Ἐφάνη ὅτι ἐσκέφθη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ἀλλὰ κατόπιν

ἐξηκολούθησε τὴν ἀναρρίχσιν του. Ἡ χεὶρ τοῦ καὶ ὁ ποὺς ἦσαν καὶ πάλιν στερεὰ καὶ διὰ τοῦτο τὰ πράγματα ἐδύναντο ἐφ' ἱκανὸν κατ' εὐχρὴν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ κουράζεται. Μικρὸς τις λίθος, τοῦ ὁποῖου τὴν πτώσιν παρηκολούθησαν πάντες διὰ τοῦ βλέμματός μέχρι τέλους, ἐπεσεν ἐν τοῦ ὄρους, ὡς προάγγελος. Τινὲς δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ ἀνθέξωσι καὶ ἀνεχώρησαν. Μόνον ἡ παιδίσκη, μὲ τὰ βλέμματα πρὸς τὰ ἄνω, ἴστατο ὀρθία ἐπὶ τοῦ λίθου.

Ὁ Λεῖφ ἐξηκολούθησε τὰ ἀναβαίνειν κρατούμενος ἀπὸ τῆς χειρὸς, ὅτε αἶφνης, τὸ εἶδε καθαρά, αὕτη ἀπεσπάσθη, καὶ προσεπάθησε μὲν νὰ κρατηθῇ διὰ τῆς ἐτέρας, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη. «Λεῖφ» ἀνέκραξε δυνατὰ καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐφώναζαν συγχρόνως «γλυστρά». Ὡλισθαίνει πράγματι συμπαράσφύρῳν λίθους καὶ χώμα, ὠλισθαίνει, ὠλισθαίνει διαρκῶς, πάντοτε ταχύτερον· οἱ ἄνθρωποι ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπόν των καὶ κατόπιν ἤκουσαν δοῦπον μετὰ τριγμοῦ, ἀμέσως δὲ καὶ βαρὺ τι, ὡς ὄγκος γῆς ὑγρᾶς, καταπίπτων.

Ὅταν ἔσχον πάλιν τὸ θάρρος νὰ στραφῶσιν, ἐκεῖτο ἐκεῖ κατασυντετριμμένοι καὶ ἀγνώριστοι. Ἡ κόρη ἐκεῖτο ὑπεράνω τοῦ λίθου, ὁ πατὴρ τὴν ἀπεμάκρυνεν. Ἡ νεολαία, ἥτις τὰ μάλιστα εἶχε παροτρύνει τὸν Λεῖφ εἰς τὸ τόλμημα αὐτό, δὲν ἐτόλμα τώρα οὔτε χεῖρα καὶ νὰ ἐπιθέσῃ. Ἐνεκα τούτου ἔπρεπε νὰ προσέλθωσιν οἱ γέροντες. Ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν εἶπεν ὅταν τὸν ἤγγιζεν «Αὐτὸ ἦτο μωρόν, ἀλλά, — προσέθεσεν, — εἶναι ὅμως ἐν τούτοις πάντοτε καλὸν νὰ ὑπάρχῃ τι τόσον ὑψηλά, ὥστε νὰ μὴ δύνανται ὅλοι νὰ τὸ φθάσουν».

Κέρκυρα

Μεταφράσις ΤΑΚΗ ΛΑΣΚΑΡΙ

ΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΤΗΣ ΜΙΛΗΤΟΥ

ΕΡΙΣΠΟΥΔΑΣΤΟΙ εἶναι αἱ ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Ἀρχαιολογικῆς ἀποστολῆς ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ διδάκτορος Θεοδώρου Βίγκανδ ἐνεργηθεῖσαι ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν Μίλητον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, δι' ὧν ἐπερρώσθη ἡ γνώμη, ὅτι ἡ Μίλητος ἦτο ὁ μεγαλύτερος λιμὴν καὶ τὸ σπουδαιότερον ἐμπορικὸν κέντρον τῆς ἐποχῆς της, ἐπερρίφθη δὲ πληρὴς φῶς ἐπὶ πλείστων μέχρι τοῦδε ἀμφισβητούμενων ζητημάτων, συναφῶν πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ὁρησκεῖαν καὶ τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμόν.

Κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῶν ἐνεργούντων τὰς ἀνασκαφάς, ἐδέξητο πρῶτον ν' ἀποξηρανθῇ τὸ ἐλῶδες πεδῖον, τὸ ὁποῖον περιβάλλει εἰς μεγάλην ἀκτῖνα τὴν τοποθεσίαν τῆς ἀρχαίας Μιλήτου. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἤρχισαν κατόπιν ἀπὸ τοῦ λιμένος. Ἀπεκαλύφθη προκυμαία πλάτους 60 ποδῶν μαρμαρόστρωτος καὶ κυματοθραύστης ἐκ μαρμαρίνων ὀγκολίθων, προωρισμένης διὰ νὰ σταματᾷ τὴν ὀργὴν τῆς τρικυμίας, τὴν ὁποίαν προκαλοῦν οἱ θυτικοὶ ἄνεμοι.

Πρὸς νότον τοῦ λιμένος εὐρέθησαν τὰ ἐρεπία κτιρίου περιβαλλομένου ἀπὸ κίονας, μήκους 100 πεοίπου μέτρων, πρὸς χρῆσιν τῶν ἐμπορίων τοῦ λιμένος.

Πλὴν τούτων ἐξητάσθησαν λεπτομερῶς πᾶσαι αἱ

ἀρχιτεκτονικαὶ διαιρέσεις τοῦ θεάτρου. Τὸ θέατρον τοῦτο ἀνάγεται εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν τῆς Μιλήτου καὶ δύναται νὰ περιλάβῃ ἀνέτως 25 χιλιάδας θεατῶν. Ἡ ἀκουστικὴ του εἶναι τοιαύτη, ὥστε οἱ καθήμενοι καὶ εἰς τὰς ἀνωτάτας ἀκόμη κερκίδας ἠδύναντο νὰ ἀκούωσιν εὐκρινῶς τὰ ἐπὶ τῆς σκηνῆς λεγόμενα.

Τὰ ἐδῶλια εὐρίσκονται ἀκόμη ἐν ἀρίστῃ κατῷστασι μέχρις ὕψους 100 περίπου ποδῶν. Διὰ ν' ἀποκαλυφθῶν δμῶς, ἐδέξητο νὰ ἀφαιρεθῶν τεράστιοι ὅγκοι χώματος, οἱ ὁποῖοι ἐκάλυπτον τὸ ἐσωτερικόν του.

Ἡδὴ φαίνονται καθαρὰ, ἀπηλλαγμένα τῶν χωμάτων, ἡ σκηνή, οἱ μεγάλοι διάδρομοι καὶ αἱ μεταξύ τῶν κερκίδων κλίμακες.

Ἡ πρόσοψις τοῦ θεάτρου εἶχε κίονας μὲ μαρμάρηνα κιονόκρανα καὶ βάσεις ἐξ ἐρυθροῦ μαρμαρίου. Οἱ κίονες ἦσαν ἀνευ ραβδώσεων εἰς τὸ κάτω μέρος, μετὰ ραβδώσεων δὲ εἰς τὸ ἀνώτερον, τὸ ὁποῖον συνέκειτο ἀπὸ σπονδύλους μελανοῦ μαρμαρίου.

Τὸ εἶδος τῶν στηλῶν τούτων ἦτο μέχρι τοῦδε γνωστὸν μόνον ἐκ τοιογραφιῶν τῆς Πομπηίας καὶ ἐκ τεμαχίων εὐρημάτων.

Λίαν ἐνδιαφέροντα ἀποτελέσματα ἀπέδωκεν ἐπίσης ἡ ἀνασκαφὴ τῆς Ἀγορᾶς, τοῦ Γυμνασίου, τοῦ Σταδίου καὶ τῶν Θεερῶν. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων